

FUTBOL

El futbolista català salvat per Pablo Neruda

Aquesta setmana ha mort Paco Molina, gran davanter de la selecció xilena nascut a Sùria

TONI PADILLA
CAP
D'ESPORTS

“¡Coño!”, “¡Coño!”, “¡Coño!”. Els nens, primer sense alçar gaire la veu, entremaliats, i després cridant, descarats, rebien Francisco Molina al crit de “¡Coño!”. Cada cop que sortia al carrer, Molina no podia tombar tres cantonades sense sentir la parauleta, una banda sonora de fons que li recordava que era un foraster. A finals del 1939, Molina, nascut a Sùria, havia arribat a la ciutat xilena de Valparaíso, on als companys d'escola els feia riure que cada dos per tres Molina digués *¡coño!*, expressió gens utilitzada en aquelles latituds. Cada cop que l'hi deien, li deixaven clar que no formava part, encara, de la seva colla. Però Paco Molina va venjar-se marcant gols. Cada cop que feia un gol al pati de l'escola, a un pam del seu nas, es feia respectar.

Francisco Molina (Sùria, 1930 - Antofagasta, 2018) ha mort als 88 anys aquesta setmana a la casa que té amb vistes al Pacífic. Centenars de persones van anar al funeral i van explicar, en uns relats plens de passió, els gols i les gestes que Molina havia protagonitzat en aquell futbol dels anys 50 amb poques imatges amb moviment, una manca de llegat visual que estimula el naixement de les narracions exagerades. Considerat un dels millors davanter de la història del futbol xilè, aquest futbolista nascut a Catalunya va arrelar a Xile, on va fer seves expressions com “*cachái*”. “Però de tant en tant encara deixo anar algun *coño*”, bromejava el 2017 en una entrevista al diari *El Mercurio*.

Màxim goleador de la Copa Amèrica del 1953 i campió en dues ocasions de la lliga xilena, Paco Molina va criar-se al Cerro Mariposa, una zona modesta on les cases creixien de forma poc ordenada al sud de Valparaíso, amb vistes al port i als barris més ordenats, com aquell, no gaire lluny, en què passava molts mesos el poeta Pablo Neruda, a La

Sebastiana, la casa que es va anar construint de mica en mica, tota ella tan particular, on organitzava festes que escandalitzaven els xilens més conservadors. Molina no hi va anar mai, a aquelles festes, petit com era, però amb el temps visitaria La Sebastiana molts cops per retre homenatge a Neruda. “Pablo Neruda va salvar-me la vida. A mi i els meus. Va ser un company de viatge tota la vida. Quan jugava ja el llegia. A ell, però també a Lorca i a Machado. A casa, els seus llibres no van faltar mai”, explicava.

El viatge del ‘Winnipeg’

Al final de la Guerra Civil Espanyola, els Molina, família que havia arribat a Sùria per treballar als jaciments de sals potàssiques, van creuar la frontera francesa fugint de les tropes franquistes, ja que el pare era comunista. Els Molina van anar a parar als camps de refugiats del sud de França i van patir pel seu futur. Un futur ben lluny, ja que el cònsol de Xile a França va lluitar per salvar la vida al màxim de republicans que havien fugit de casa amb el que els cabia en una maleta i poca cosa més. Un cònsol anomenat Pablo Neruda. El poeta va encarregar-se de lluitar als despatxos per organitzar un vaixell amb bandera canadenc, el *Winnipeg*, per dur 1.979 ciutadans espanyols fins a Xile. El diumenge 3 de setembre del 1939, el *Winnipeg*, després d'una curta escala a Arica, on van baixar 25 persones, va arribar a Valparaíso. Una d'aquelles famílies eren els Molina, amb el pare, Francisco; la mare, Maria Luisa, i els nens, Diego, José i Francisco.

Francisco Molina, de 9 anys, era un dels 317 nens que van pujar al *Winnipeg*, experiència que el marcaria per sempre. “Quan fèiem escala a l'illa de San Salvador, a les Bahames, ens van oferir uns cocos en baixar a la platja. Ens havien dit que no tastéssim res, però tres nens ho vam fer i al cap de poques hores ja estàvem malalts de tifus. Així que bona part del viatge el vaig fer amb una febrada i molt de dolor. Els altres dos nens van morir, però jo vaig poder arribar a Valpa-

Paco Molina durant un partit de l'Atlètic de Madrid EFE

raíso”. Un cop recuperat va anar a viure amb tota la família Molina al carrer Las tra del Cerro Mariposa, on va descobrir el futbol. “A l'escola vaig destacar marcant gols, tant als Salesians com a l'Escola del Sagrat Cor, on vaig estudiar per primer cop Neruda, llavors encara sense saber que ens havia ajudat tant”, deia Molina, que va canviar quatre cops d'escola, ja que tenia fama de marcar diferències als torneigs escolars de futbol.

D'adolescent va ser fitxat pel Santiago Wanderers, on va començar una carrera que el portaria a defensar dos cops la samarreta d'un dels clubs més populars de Xile, l'Universidad Católica, i va debutar amb la selecció el 1953. “El primer cop que va sonar l'himne, durant la Copa Amèrica d'aquell any, vaig plorar. Per fi tenia la sensació de tenir una casa”, explicava un Molina capaç de fer tres gols en el triomf 3-2 contra l'Uruguai, llavors vigent campiona mundial. Aquella actuació a la Copa Amèrica, en què va ser el màxim go-

lejador, va donar lloc a una oferta, que acceptaria, per fitxar per l'Atlètic de Madrid, on jugaria tres anys i marcaria 33 gols en 58 partits. “Tenia una oferta per seguir, però jo havia posat com a condició que es permetés tornar a la meva família, sense represàlies. I com que no ho van concedir, vaig decidir tornar a Xile”, deia Molina, que ja no tornaria a Espanya. El seu últim partit, de fet, va ser la final de Copa contra l'Athletic Club de Bilbao. Molina va fer el 0-1, però els bascos van endur-se el trofeu i Molina va estalviar-se de donar la mà a Franco. “Per sort vam perdre la final; no sé què hauria fet en tenir-lo al davant”, recordaria anys després, rient en dir “per sort”.

El 1981, després de 32 anys fent d'entrenador, aquest home de futbol nascut a Sùria es jubilaria i fixaria la seva residència a Antofagasta, entre velles fotos en blanc i negre de futbolistes, copes i llibres del seu estimat Neruda. —

Desigualtats socials solucions locals

20 • 11 • 2018 ▶ Inauguració al Museu del Disseny de Barcelona
21 y 22 • 11 • 2018 ▶ Ponències a La Farga de l'Hospitalet

queden
2
dies

COMPTE ENRERE DEL VI CONGRÉS DEL TERCER SECTOR SOCIAL DE CATALUNYA

MÉS INFORMACIÓ A WWW.CONGRESTERCERSECTOR.CAT

Taula d'entitats
del Tercer Sector Social
de Catalunya

15
anys

